

СЛОВЕНСКИ ЈУГ

ОРГАН ЈУГОСЛОВЕНА У РУСИЈИ.

ИЗЛАЗИ СВАКЕ НЕДЕЉЕ. НОВАЦ И ПИСМА ШАЉУ СЕ НА УПРАВУ «СЛОВЕНСКОГ ЈУГА» У ОДЕСУ, РЕМЕСЛЕНАЯ УЛИЦА 4, КВ. 23.

ТЕЛЕФОН 51—67. УРЕДНИШТВО СЕ НАЛАЗИ У ИСТОМ СТАНУ. РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ, НЕПЛАЋЕНА ПИСМА СЕ НЕ ПРИМАЈУ.

ПРИОПЋЕЊА СЕ НЕ ПРИМАЈУ. ПРЕТПЛАТА ИЗНОСИ ЈЕДНОГОДИШЊЕ 6 Р., ПОЛУГОДИШЊЕ 3 Р., А ПОЈЕДИНИ БРОЈЕВИ 10 К.

Прозвједујемо! Не признајемо!

Попрсан крвљу — својих народа којима ју је током скоро читавих седам десетљећа пуштао и точио, понтрапан крвљу — туђих народа које је навјештењем овога страховитог рата милијонима повео на кланицу — Калигула дунавске монархије — Франц Јозеф Хапсбург — стрпоштао се са пријестолу, остави га и одлети му црна душа, гола, невесела.

Вампирска династија Хапсбурга гурнула је на пријесто монархије нови избој на свеме злокобноме стаблу — Карла Франца Јозефа.

Данас се у Будапешти врши његово крунисање за краља Угарске. Боље речено — краља мађарскога.

Царем аустријским постаје другим, посебним актом.

Обоје имало би да га наметне владаром и нама — Хрватима, Србима и Словенцима у аустро-угарској монархији.

То се догађа у часу када су нашем народу српскога, хрватског и словеначког имена у аустро-угарској монархији запушена и зачепљена уста, када сав стење под невидјеним и нечувеним терором, када тамнице и затвори јече од тисућа жртава тираније и произвола, када су опустјели домови, порушене куће, разметнута кућиншта читавих села и покрајина, када нико ни данути не може ни не смије јер је крив већ само с тога што је — жив и за то се кажњава.

Али ако не може и не смије да проговори народ што се налази на родној грудни имамо право да дигнемо свој глас ми који смо с њим једна и иста крв. живемо с њим у јединственој, неразрјешивој вези, о којима се ради као и о њему јер је у његовој судбини садржана и наша, а налазимо се у бољим и слободним приликама — у непосредноме раду за слободу и његову и нашу.

Великодушносту и бескрајном добротом Његова Величанства Государја Императора Цара свих Руса омогућено је синовима једног и истог народа, Словенцима, Србима и Хрватима из аустро-угарске монархије, из неослобођених, подјармљених и неспаћених крајева словенскога југа да створе војни корпус на земљишту матушке Русије.

Сврха томе корпусу изражена је у основној и водилници мисли да се сав народ словенскога југа, Срби, Хрвати и Словенци, уједини и посвема ослободи од аустро-угарскога подаништва.

То је најважнији и најзнаменитији моменат код стварања корпуса састављеног од Хрвата, Срба и Словенаца из аустро-угарске монархије, који, принуђени у њој борити се за њу и по њеној команди, чим су дошли у положај да покажу своју слободну вољу и да по њој раде, врстају се у редове којима је сврхом да ту монархију разбију и проведу своје народно уједињење и ослобођење.

И корпус и сврха му санкционирани су највећим добротвором Југословена Његовим Величанством Государјом Императором, симпатично примљени по свим правим и искреним народним елементима племенитог рускога народа.

Радећи на дјелу народног уједињења и ослобођења слажемо се са свом нашем осталом браћом која се налазе расијана по свијету што у већим што у мањим групама, а која су у разним скупштинама дала израза истоме томе захтјеву у својим резолуцијама, наглашавајући основну мисао чикашке резолуције од 10 марта 1915 «да смо Хрвати, Срби и Словенци један народ, — једини свој спас видимо у кидану сваке везе са аустро-угарском монархијом — осигурани свој опстанак, развој и напредак гледамо само у јединственоме државном организму свих југословенских покрајина аустро-угарске монархије и краљевине Србије.»

У часу, када се јавља нови Хапсбург-наметник са наканом да нам се попне на шију, не смијемо ни заборавити ни муком прећи чине којима је та династија проиграла свако право на наш владарски пријестол, све када би их и стотине била имала.

Владари из ње — сви од реда, без изнимке — нијесу одржали у кријепости ниједног уговора склопљенога с нама, већ су их редом погазили, нијесу испунили ниједне обавезе преузете у своју дужност, сва њихова обећања била су лудима радовања.

Заклетве што су их год полагали биле су даване само са иконом наканом да не буду одржане ни испуњене, хотимично и намјерно криве.

Права Хрватске укинута су из темеља.

Нагодбом, наметнутом споразумно по Бечу и Будапешти, изручена је Хрватска на милост и немилост Мађарске и Мађара.

Prosvjeduјемо! Ne priznajemo!

Poprskan krvlju — svojih naroda kojima ju je tokom skoro citavih sedam desetljeća puštao i točio, poštrapan krvlju — tuđih naroda koje je navještenjem ovoga strahovitoga rata milijonima poveo na klanicu — Kaligula dunavske monarhije — Frane Jozef Hapsburg — stropoštao se sa prijestola, ostavi ga i odleti mu crna duša, gola, nevesela.

Vampiriska dinastija Hapsburga gurnula je na prijesto monarhije novi izboj na svome zlokobnome stablu — Karla Franca Jozefa.

Danas se u Budapešti vrši njegovo krunisanje za kralja Ugarske. Bolje rečeno — kralja mađarskoga.

Carem austrijskim postaje drugim, posebnim aktom.

Oboje imalo bi da ga nametne vladarom i nama — Hrvatima, Srbima i Slovincima u austro-ugarskoj monarkiji.

To se događja u času kada su našem narodu srpskoga, hrvatskog i slovenačkog imena u austro-ugarskoj monarkiji запушена и зачепљена уста, kada sav stenje pod nevidjenim i nečuvanim terom, kada tamnice i zatvori ječe od tisuća žrtava tiranije i proizvola, kada su opustjeli domovi, porušene kuće, razmetnuta kućista citavih sela i pokrajina, kada niko ni danuti ne može ni ne smije jer je kriv već samo s toga što je — živ i za to se kažnjava.

Ali ako ne može i ne smije da progovori narod što se nalazi na rodnoj grudni imamo право da dignemo svoj glas mi koji smo s njim jedna i ista krv, živemo s njim u јединственој, неразрјешивој вези, o kojima se radi kao i o njemu jer je u његовој судбини saдржана и наша, a nalazimo se u бољим и слободним приликама — u непосредноме раду за слободу и његову и нашу.

Velikodušnošću i beskrajnom dobrotom Njegova Veličanstva Gosudarja Imperatora Cara svih Rusa omogućeno je sinovima једног и istoga naroda, Slovincima, Srbima i Hrvatima iz austro-ugarske monarhije, iz neoslobodjenih, podjarmljenih i nespaćenih krajeva slovenskoga juga da stvore vojni korpus na zemljištu matuške Rusije.

Svrha tome korpusu izražena je u osnovnoj i vodilici misli da se sav narod slovenskoga juga, Srbi, Hrvati i Slovenci, uједини и posvema oslobodi od austro-ugarskoga podaništva.

To je најважнији и најзнаменитији momenat kod stvaranja korpusa sastavljenog od Hrvata, Srba i Slovenaca iz austro-ugarske monarhije, koji, prinudjeni u njoj boriti se za nju i po њеној команди, čim su došli u položaj da покажу своју слободну volju i da по њој раде, vrstaju se u redove kojima je svrhom da ту monarkiju разбију и provedu своје народно uједињење и oslobodjenje.

I korpus i svrha му санкционирани су највећим добротвором Jugoslovena Njegovim Veličanstvom Gosudarjom Imperatorom, simpatično primljeni по свим правим и искреним народним елементима племенитог ruskoga naroda.

Radeći na djelu narodnog uјedinjenja i oslobodjenja slažemo se sa svom našom ostalom braćom koja se nalaze rasijana по свијету što u većim što u мањим grupama, a koja su u raznim skupštinama dala izraza istome tome zahtjevu u svojim rezolucijama, naglašujući osnovnu misao čikaške rezolucije od 10 marta 1915 «da smo Hrvati, Srbi i Slovenci један narod, — једини svoj spas vidimo u kidanju сваке veze sa austro-ugarskom monarkijom — osigurani svoj opstanak, razvoj i napredak gledamo samo u јединственоме државном organizmu свих jugoslovenskih pokrajina austro-ugarske monarhije i kraljevine Srbije.»

U času, kada se јавља novi Hapsburg-nametnik sa nakanom da nam se попне на шију, ne smijemo ni заборавити ni муком прећи чине kojima je та dinastija proigrala свако право на наш vladarski prijestol, sve kada би ih и stotine била imala.

Vladari iz ње — svi od reda, bez iznimke — niјесу održali u kriјeposti niједног ugovora sklopljenoga s nama, već su ih redom pogazili, niјесу ispunili niједне obaveze preuzete u svoju dužnost, sva њихова obećanja била су ludima radovanja.

Zakletve što su ih god polagali биле су davane samo sa iskonom nakanom da не буду održane ni ispunjene, hotimično i namјерно криве.

Prava Hrvatske uкинута су iz temelja.

Нагодбом, наметнутом споразумно по Бечу и Budapešti, изручена је Hrvatska на милост и nemilost Mađarske и Mađара.

Фалсификатом саме те мизерне нагодбе, прилепљеном крпцом на изворнику, отет је Хрватској град Ријека.

Словенија се свом силом германизује и ствара пољем њемачкога господства.

Тешком муком и великим напором стечене привилегије српске све су брисане; стара Војводина укинута; црквена аутономија уништена.

Окупирана Херцег-Босна, објекат плијена и монархије и свих могућих авантуриста и афариста у њој, анектирана је гажењем берлинског уговора, против народне воље и гроњом рата Србији.

Народ наш у свим крајевима подвргнут је потпуној превласти Нијемаца и Маџара који га тлаче свим могућим средствима и начинима. Подјармљен не ужива никаквих права, економски је до крајности искоришћаван и исисаван. Бива истребљиван што полицајним ужасним гонењима, што форсираним казним процесима, што убијањем пушком и вјешалима без икаквих истраживања. Принцип је уништити све словенско да буде више мјеста елементима њемачком и маџарскоме који потенцираном силом бивају колонизовани по предјелима словенскога југа.

Династија хабсбуршка, њемачка душом и тијелом, служи само пангерманској политици Хохенцолерна. У тој је служби и покренула рат на Србију носилцу југословенског уједињења са законом и готовом одлуком да управо уништи што има народног у Србији.

У очи свега тога, ми, народ српскога, хрватског и словеначког имена ријешени смо сваке дужности напрема Хабсбургима. Нити су они нама владари, нити ми њима поданици.

Не пристоји им с тога никакво право правити с нама било какве комбинације у монархији и истаљвати то тобоже плодом неке бриге за нас. Све то, међутим, и онако није ино ван пуко маневрирање за нову превару и обману — бацање прашине у очи.

Силе Споразума иставиле су девизом овоме рату: ослобођење подјармљених и неслободних народа.

Његово Величанство Государј Император изволио је изјавити да ће овај рат донијети слободу свим словенским народима.

А ми смо и неслободни и подјармљени — и — словенски смо народ.

Пристоји нам и право и дужност да тражимо остварење народнога нашег уједињења и ослобођења за које и твором придонашамо надчовјечанске жртве и подносимо напоре. Ми то и тражимо. Европа ће тиме само испунити једну обавезу спрам нас, а у свом интересу осигурати ће равновјесје и мир на Јадрану и на Балкану.

Falsifikatom same te mizerne nagodbe, priljepljenom krpicom na izvorniku, otet je Hrvatskoj grad Rijeka.

Slovenija se svom silom germanizuje i stvara poljem njemačkoga gospodstva.

Teškom mukom i velikim naporom stečene privilegije srpske sve su brisane; stara Vojvodina ukinuta; crkvena autonomija uništena.

Okupirana Herceg-Bosna, objekat plijena i monarkije i svih mogućih avanturista i afarista u njoj, anektirana je gaženjem berlinskog ugovora, protiv narodne volje i grožnjom rata Srbiji.

Narod naš u svim krajevima podvrgnut je potpunoj prevlasti Nijemaca i Mažara koji ga tlače svim mogućim sredstvima i načinima. Podjarmljen ne uživa nikakih prava, ekonomski je do krajnosti iskorišćavan i isisavan. Biva istrebljivan što policajnim užasnim gonjenjima, što forsiranim kaznim procesima, što ubijanjem puškom i vješalima bez ikakih istraživanja. Princip je uništiti sve slovensko da bude više mjesta elementima njemačkom i mažarskome koji potenciranom silom bivaju kolonizovani po predjelima slovenskoga juga.

Dinastija habsburška, njemačka dušom i tijelom, služi samo pangermanskoj politici Hohencolerna. U toj je službi i pokrenula rat na Srbiju nosilicu jugoslovenskog ujedinjenja sa nakanom i gotovom odlukom da upravo uništi sve što ima narodnog u Srbiji.

U oči svega toga, mi, narod srpskoga, hrvatskog i slovenačkog imena riješeni smo svake dužnosti naprama Hapsburgima. Niti su oni nama vladari, niti mi njima podanici.

Ne pristoji im s toga nikakvo pravo praviti s nama bilo kakve kombinacije u monarkiji i istavljati to tobože plodom neke brige za nas. Sve to, međutim, i onako nije ino van puko manevriranje za novu prevaru i obmanu — bacanje prašine u oči.

Sile Sporazuma istavile su devizom ovome ratu: oslobodjenje podjarmljenih i neslobodnih naroda.

Njegovo Veličanstvo Gosudarj Imperator izvolio je izjaviti da će ovaj rat donijeti slobodu svim slovenskim narodima.

A mi smo i neslobodni i podjarmljeni — i — slovenski smo narod.

Pristoiji nam i pravo i dužnost da tražimo ostvarenje narodnoga našeg ujedinjenja i oslobodjenja za koje i tvorom pridonašamo nadčovječanske žrtve i podnosimo napore. Mi to i tražimo. Evropa će time samo ispuniti jednu obavezu spram nas, a u svom interesu osigurati će ravnovjesje i mir na Jadranu i na Balkanu.

Годишњица прелаза српске војске преко Албаније.*)

(Свршетак.)

Пристигосмо једну групу војника и брзо се спустисмо до реке Сирећ. На месту прелаза утицала је још једна брдска река у Сирећ, те је прелаз за пешаке скоро био онемогућен. Један капетан бејаше прикупио десетак коња и почео правилно пребацивање људи преко реке. У моменту, када ми дођосмо, беше их још на овој обали око стотину, међу којима беху многи без пушака или рањени, а беше нешто деце и жена.

Једно сто метара ниже прелаза, стојаше гомила Арнауца међу којима беше жена и деце. Загазили у реку и хватају, као рибу, сваку ствар која би пала у реку приликом прелаза наших војника као торбе, капе и т. д. Коњима, које односаше вода, одмах би стали дерати кожу за опанке. Нико од нас није им ни брашно да врше те послове, али, када војници, који су имали пушке, пређоше и одмакоше, исти Арнаути приближе се групи војника која је имала да се пребаци, па почеше отимати од војника ствари, па богме, и пушке и наре.

У часу стигнем једно 15 војника, и вратим их на обалу реке заповедивши им да држе пушке у вис, те да Арнаути виде да нисмо оставили оне преко реке на милост и немилост њима. Ова мера помаже, те Арнаути престаше да пљачкају и нападају наше војнике, чим видеше

*) Навршила се година дана откако су наша браћа из Србије извршили прелаз кроз Албанију. Страхове су биле прилике које су спровађале ту сеобу. Ово је једна од безбројних слика патњи, нарисана сапатничком руком љубећага братскога срца. Шеф нашега санитета пуковник г. др. Милаш Т. Жерајић поставља овиме мали споменик своје брату мајору дру Ристи Т. Жерајићу.

Оп. Ур.

да се војници упарадише с пушкама на десној обали, а оне, што су помагали при прелазу охрабри те се пребацивање сврши и доведе до краја.

Мајор Жерајић беше одмакао напред у правцу Ратехана, по видевши да ја заостадох, врати се.

— За Бога, што изостајем?! Видиш ли, да су се Арнаути упутили с наше десне стране брдом, и да нас вребају као зверад, да нас нападну.

— Из ове се коже не може, Ристо, рекох суморно.

Пристигосмо још неколико војника и официра и пођосмо у групи. Пређосмо Рате-Хан и почесмо се пети уз једну дугачку узбрдицу, која је водила у Рате-село, у област Миридита.

Први пут сретосмо жандарме Есад-паше. На питање, има ли арнаутских комита у овом крају, он одговори: «Нема комита. Кад сте изнели главу из Љум, ајде сербез!» Мене та изјава умири, а и околина бејаше доста отворена лево и десно, па ми није изгледала подесна за заседе Арнауца, а сем тога знао сам да је пред нама на једно 5-6 километара и Вардарска Дивизија, али мајор Жерајић рече ми: «Не веруј му. То су пре уходе њихове, но чувари наше безбедности!»

Ишли смо у разговору са официрима и војницима. Поводом мога изостајања код реке и настојавања да се у зачељу колоне задржи што већи број наоружаних војника, отвори се разговор: Сви доказивају, да је на челу колоне мање опасности, да Арнаути обично гађају комору и зачеље колоне, и да ја погрешно радим што сам остајем и задржавам оружане људе у зачељу.

— Ја се чудим твојој инертности за наш живот, рече мајор Жерајић, и знај добро, ако теби буде што, нећу ни ја ни корака учинити даље. Него, ајде брже, да стигнемо чело колоне.

— Али не заборавите, ако је зачеље осигурано добро, Арнаути не смеју да нападну ни чело ни зачеље. Видите ли колики је реп позади од наше колоне. Ако и ми измакнемо, ови су људи пропали, јер немају никакве одбране, брањак се ја.

— Ама, то није твоја дужност, као лекара, да ти водиш бригу о томе код толико старешина, рече мајор, овде сваки гледа да изнесе само главу, па тако ради и ти.

По тому изразу лица није било тешко опазити, да је тежина његових разлога лежала у томе, да спасе мене, као брата, од опасности, а не да подцењује обзире дужности и војничког примера. Официри и војници одобраваху му. — У оваквим судбоносним приликама и лекари су војници и старешине, рекох ја бранећи се од околних која одобраваше разлоге брата. Ти видиш, да у овом расулу може да вреди само још старешински пример, те да се спасе што више снаге, која ће нам, веруј, ваљати кад дође време да се ослобађа Србија, јер и тада ће за Србе важити правило: «у се и у своје кљусе».

— Па ајде баш да саберемо резултате овог понашања и изостајања, које не може коштати живота. Ја признајем само помоћ, коју смо учинили рањенима у путу, а за остало, сматрам, треба да оставим бригу позванима... ајдемо само брже, додаде он одлучно, ма да смо ишли колико нам је допуштала снага.

Изађосмо на саму ивицу планинског седла, преко кога вођаше пут кроз село Рате, и, једва се спустисмо 10—15 корака у село, кад у позадини, с десне стране пута, чусмо пуцњева пушака.

— К оружју, у законе! викнух војницима, заставши на сред пута. Не дајмо да нам десетак Арнауца побију толико људи, што су остали позади нас без одбране!

Војници, као да не чуше команду, продужише пут. Један од официра окрену се и рече ми живо: «војници не могу да приме борбу, јер немају муниције а и ходом су изнурени». Једна жена јашећи на коњу, стаде на самој ивици планинског седла и, закрчивши кретање колоне, упита да ли треба да сјаше с коња.

— Пролази даље луда жена! — викнух ја и погледах брата. Једини он скиде карабин са рамена и врати се на ивицу седла па заузео место покрај пута, једно 10 корака од мене, стојећи с карабином у рукама. Беше се сувише истакао, а мени у тај моменат, као да Бог одузе и глас и разум. Ма да ни један куршум не долећаше к нама, подузе ме тако силан и језовит предосећај, да сам морао употребити сву силу воље да викнем: Ристо! К земљи!

Но он се не помаче, или не чу, јер у исти мах иза једног грма, удаљеног од мене не више од 50 корака, цикну пушка. Видех јој плам, а затим одмах зачух звук «цок-фију». Карабин паде из руку мајора Жерајића, он се стресе, окрете к мени и после два корака са једним дубоким «ох», паде ничке на земљу.

Видех смутни ударац. Војници, већином без пушака, пролазе оборене главе, као да им умор и глад беше одузео чак и нагон самоодбране. Ја стајаш непомично на путу као окамењен. Пренух се кад видех да прелазе један наш жандарм и војник мимо мене с пушкама.

— Стој, отвори ватру на десну страну пута. Огласите барем смрт мајора, кад немате снаге да се борите са неколико лопука арнаутских.

Послушаше. Отворише ватру, одступајући корак по корак, али у исти мах учесташе пушке арнаутске. Чух само глас жандарма, који ме запита: «Јели истина г. пуковниче, да мој карабин најбоље пуца?», чиме је вероватно хтео да ми каже нешто

утешно у ту страховиту минуто за мене. Ја притрчав брату и лежећи потрбушке окренух га не леђа и наслоних му главу на десну руку.

— Ристо! Јеси ли жив?!..

Један потоњи кркор и покрет очију наврше одговори: «— не, ја сам мртав!»

О, света жртва братске љубави, части и српског поноса! Што стаде на браник безоружне браће, рањеника и нејачи?... Ето одговора на твоје питање, «да саберемо шта смо учинили».

Арнаутоке пушке учесташе. Један куршум прође између моје и његове главе, коју држах на руци. Једва дођох к себи, јер ми тај куршум опржи очи, које са муком отворих.

Погледах путем којим замакоше и она два војника. Учини ми се да видим кретање Арнаута.

— Еј, бре!... гађај добро, кад си ми узео срећу! Други пут не можеш да ме убијеш!...

Као одговор на то осу плотун арнаутоки и он ме освести. Остати, — значи извршити самоубиство... не, то нећу! — С Богом Ристо!... и са штапом у руци кренем путем за колоном, којој не виђах ни трага, — осим неколико мртвих лешева...

Пробавих воћ код Арнаута, којима дођох сам у руке истог вечера. Другог дана изађох на друм и видех доктора Ристу Жерајића огољена на сред пута. Узех га на руке и положих поред пута, да га не газе пролазници. Сахранити га немам чиме, али ми Арнаути, који плачкаху око пута и којима дадох новчаник са нешто заосталих гроша, од ноћног бављења код Арнаута, дадох бесу, да ће га сахранити. Један само од њих приђе и рече:

— «Одлази, ако ти је глава мила»...

Погледах на мртва брата. На мирном му лицу не могах ништа прочитати до братске љубави, српског поноса и сазнања испуњене дужности... И то је била она сила, која ме одржа, да не изгубим равнотежу и срца и разума...

Погледах на зверове у људском облику, погледах на безбројне ланце албанских планина, које пливаху у јутарњем зраку сунца, па, нехотично, рекох:

С Богом Ристо!

У вечном санку уживај у овим сјајним лепотама природе, коју си тако волео и диви се, какав бездан лежи између тих лепота и људског варварства...

Колико вас је тако остало, несахрањене жртве, миле страже и вечите, нераздвојне споне с домовином нашом!

Оsigурање опстанка seljaku u Србији.

(Posvećeno jugoslovenskim dobrovoljcima).

Od svih država na svijetu, kraljevina Srbija ima najbolje državno uređenje za zemljodjelca (rataru). U Srbiji nema zemljoradničkog proletarca. Da prodjete cijelu Srbiju, nigdje ne bi naišli na zemljoradnika, koji sa ženom i djecom luta od sela do sela i traži, gdje će se nastaniti i gdje će rada naći. Tamo je svaki seljak domaćin i gospodar svoje kuće kao i izvjesnog dijela zemlje, koju mu ne može ni država ni povjerilac (vjerovnik) oduzeti.

Po § 471. Srpskog Gradjanskog Poskupka, zemljoradniku se ne može oduzeti ni prodati, ni za državnu porezu, ni ma kakve privatne dugove, pa čak ni on sam, po svojoj sopstvenoj volji, ne može otudjiti: kuću,

šest dana ziratne zemlje (oranice), dva vola, jednog konja, pet ovaca, pet svinja i zemljoradnički alat.

Izuzetak od ovog pravila, može biti samo u slučaju, ako je dotični zemljoradnik osuđen redovnim sudom za kakvo kažnjivo djelo, pored kazne i na plaćanje krivičnih troškova, pa iste ne bi mogao na drugi način platiti.

Po ovoliki dio zemlje, zakon štiti za svakog punoljetnog gradjanina poljodjelca, a ne samo na jednu kuću (zadrugu), pa ma koliko njih bilo u njoj. S toga se u narodu, ovaj zakonski dio, ovih šest dana zemlje, koji se ne mogu otudjiti, zove «naglavica».

Kod ovakvog zakonskog bedema, kojim država štiti zemljoradnika apsolutno je nemoguće, da srpski zemljodjelac može doći u materijalnu bjeđu u oskudicu. To može snaći samo onoga, koji je krajnji neradnik i ljenčina, ili je zločinac.

Svakome, ko ovo prvi put čuje ili pročita, nametnut će se pitanje: Pa od kuda u srpskom zakonodavstvu ovako blagotvorna zakonska odredba za zemljoradnika, a da je nema u zakonima drugih zemalja? — Evo od kuda: Srpski je narod od vjeka zemljoradnički. Kad je turska najezda pokorila staru srpsku carevinu, zavojevač je srpski narod proglasio bespravnom, nepriviligiranom klasom. rajom, te je ta raja i dalje ostala zemljoradnik. A kada je, poslije petvijekovnog robovanja kucnuo čas osvete i oslobodjenja, tada su svi ti ratari skočili na oružje i svi se ravnomjerno i podjednako borili za svoju slobodu, služeći općoj stvari, svaki prema svojoj intelektualnoj i fizičkoj moći. Vodje ustanka, Karadjordje i Miloš, bili su i sami zemljoradnici, a vodjstvo je na njih palo, ne po kakvom plemstvu ili bogatstvu, nego prosto po umnoj nadmoćnosti, kojom ih je sama priroda obdarila.

U ovako zajednički izvojevanoj i oslobodjenoj otadžbini trudom samih tih ratara, medju kojima nije bilo nikakve staleške razlike, sasvim je bilo prirodno, što su se i njihovi prvaci, koji su zasnovali prvo državno uređenje, postarali, da prvenstveno osiguraju i obezbjede one, koji su Srbiju i stvorili. I oni to zacijelo nisu mogli bolje učiniti, no donošenjem spomenute zakonske odredbe, koja se — istina — kosí sa pravnim principom: da je svaki vlastan svojinom slobodno raspolagati. Od toga principa odstupili su tvorci nove Srbije, nalazeći, da je ovako za narod i naročito za zemljodjelca, mnogo korisnij.

Docije je ovaj zakon dopunjen tim, da se ni zanatliji ne može ni za državnu porezu ni za privatne dugove, oduzeti i prodati alat, koji mu je potreban za obavljanje dotičnog zanata.

Ova zakonska odredba učinila je u životu naroda u Srbiji:

da tamo nema spahija ni velikoposjednika, jer svaki zemljodjelac ima svoju sopstvenu zemlju, koju voli lično obradivati, no ići u nadnicu kod veliko-posjednika; ovi pak, bez tudje radne snage, ne mogu održati velika imanja, te ih niko nije ni stvarao;

da se iz Srbije narod gotovo i ne iseljava u druge zemlje. U Americi ima na stotine tisuća Srba, od kojih jedva ako ima par stotina, iz Srbije a i ti nijesu zemljodjelci; svi pako ostali su iz naših zemalja pod Austro-Ugarskom ili predjašnjom evropskom Turskom. Najzad ona je stvorila kod Srba veliku ljubav prema svojoj rodnoj grudi zemlje. To se najjasnije

vidi u današnjem ratu, gdje se Srbi s nadčovječanskim naporom bore za oslobodjenje Srbije i povraćaj svoje slobode i svojih prava.

Bog, pravda i moćna Evropa, na strani su Jugoslovena, koji se danas bore za svoje ujedinjenje. Iz te borbe poniknut će Jugoslavija, na koju će se rasprostrijeti zakoni majke Srbije, te će Jugoslavija biti zemaljski raj za zemljoradnika i zanatliju.

Naredba komandanta korpusa o proslavi Božića.

Gosp. gjeneral Živković izdao je ovu naredbu:

NAREDBA Br. 74.

Komandanta Srpskog Dobrovoljačkog Korpusa u Rusiji 10. decembra 1916. god. u Odesi.

Vojnici!

Veliki dan — dan rođenja Hrista Spasitelja, koji je propovedao i život svoj dao za osnovu vere, koju svi mi verujemo, — danas proslavljaju naša braća katoličke vere.

Hristos je učio ljubi bližnjeg svoga, a mi Jugosloveni od vjeka učimo: brat je mio koje vere bio.

Hristos je dao svoj život za svoju nauku, mi Jugosloveni dajemo svoj život za svoju ideju: brat je mio koje vere bio.

Zajednički dajemo živote, zajednički i proslavljajmo praznik i svi, čija crkva danas ne proslavlja veliki i sveti praznik Hristova rođenja, pridružite se mojoj čestitici našoj braći katoličke vere sa:

Hristos se rodi, Junaci!

Naredbu saopštiti pred strojem.

Uza tu naredbu izdao je g. gjeneral Živković ovu odredbu, upravljenu komandantima I. i II. divizije:

Pošto je deviza sviju nas Jugoslovena: «Brat je mio ma koje vere bio», to će komandant narediti, da oficiri i vojnici i rimokatoličke vere i istočno-pravoslavne vere, svi zajedno proslave praznik «Hristovo roždestvo» koji je po rimokatoličkoj veri 12. o. m.

Tako isto proslaviće svi praznik «Hristovog Roždestva» koji je po istočno-pravoslavnoj veri 25. o. m.

I francuski slobodni zidari za Jugoslaviju.

Talijanski list «Idea Nazionale» od 22. X. donosi iz Pariza pismo jednog «talijanskog slobodnog zidara», u kome ovaj otkriva u francuskim slobodnim zidarima nove pobornike jugoslovenske ideje. Dopisnik se ljuti, što se Francuzi ne slažu s mišljenjem talijanskih šovinista, koje osudjuju svi razumni i iskreni pobornici sporazuma talijansko-jugoslovenskog. Francuski slobodni zidari sigurno nemaju razloga, da budu pristрани, pa bi dopisnik bolje radio, da obuzdava pretjerane nezadovoljnike, nego li što pokušava objediti francuske slobodne zidare. Time će vrlo malo doprinijeti pravilnom riješenju jadranskog pitanja, koje toliko zanima u novije vrijeme neprijateljsku, njemačku štampu.

Evo šta piše dopisnik talijanskog lista:

«Smатram za svoju dužnost dobrog Talijana, da iznesem jednu od manje poznatih strana ove (jugoslovenske) propagande, koja ništa ne propušta da postigne svoje ciljeve.

Vama sigurno nije nepoznato, da je slobodno zidarstvo u Francuskoj daleko od toga da bude «quantité né-

gligeable» — i ako nema onu tamnu strašnu snagu, koju mu netačno pripisuju izvjesni ultrakonzervativni novinari. Ministri, senatori, poslanici, generali u dovoljno velikom broju su u ovoj razgranatoj organizaciji, koja — htjeli ne htjeli — predstavlja jednu moralnu snagu, što se u ovim momentima ne smije mimoći.

U okrilju ovog udruženja, dakle, koje ima toliko ogranaka medju najrazličitim socialnim slojevima, hrvatski i srpski slobodni zidari, bratski udruženi, a predvođeni čuvenim hrvatskim poslanikom Hinkovićem, već mjesecima, pomoću govora, konferencija, štampanih memoranduma, umnožavaju svoje napadaje na Italiju i na talijansku vladu. Pred očima Francuza, koji u ogromnoj većini ne poznaju ni početnu riječ pitanja, ovi najnoviji apostoli velike Srbije prikazuju se kao nevine žrtve okrutnog talijanskog imperializma i govore, glasom koji se guši od suza, o narodnosti, pogaženim pravima, o budućim tiranijama... Uzimajući kao sudije izmedju njih i nas — izmedju potlačenih i tirana — sve Francuze, koji su dobre vjere, stvaraju na našu štetu jednu atmosferu — ako ne već nepovjerenja — a ono bar sumnje, koja se iz loža širi u druge krugove, pa, i ne u posljednjem redu, i medju novinare. Imao sam prilika da prisustvujem raznim više spomenutim konferencijama, i mogu vas uvjeriti da se nevina Austrija skoro sasvim gubila pred patriotskom zabrinutošću ovih najboljih Srba, ovih najliberalnijih Hrvata.... Jedina, prava, opipljiva opasnost za ove bijednike je Italija, koja je, kako izgleda, u njihovim očima mnogo opasnija za slovensku slobodu nego očinska vlada Franje Josifa...»

Na kraju poziva italijanske lože slobodnih zidara da «intervenišu kod francuskih kolega», jer «može svaka propaganda, koja se čini u okrilju francuskih loža, izazvati širok preokret u publici».

LAŠKI VJETNIKI V AVSTRIJI IMAJO SVOJE ŠOLE.

Dopisnik „Associated Press“ je poslao po pošti iz Mauthausena, Avstrija, dopis, v katerem opisuje, kako izvrstno se godi italijanskim vjetnikom v Avstriji. Med drugim pravi tudi:

Dokler je (vjetnik) v Mauthausenu, ima priloznost, da pohaja v šole, v kateri se iliterate uči pisati in čitati; oni ki so pa že prej kaj bolj izobraženi, pa lahko angleščino ali nemščino vzamejo za svoj učni predmet. Ako želi, se lahko prime kipaštva ali rezljanja. Vse, kar naredi, se proda in se od skupička vzame proč denar za material, ostalo se pa da njemu. —

Kot je razvidno iz tega, je Avstrija veliko boljša napram svojemu sovražniku kot napram lastnemu podaniku.

Lahi, na katere se je pljuvalo, ko so se odločili, da bodo šli v vojno, imajo v Avstriji šole, medtem se pa onim, ki se bore proti Lahom za Avstrijo, dan zadnem krađe pravice, veliko se jim jih pa še ne more ukrasti, kjer jih niso nikdar imeli.

Avstrijska vlada, katero naši Avstrijaki v deveta nebesa poveljujejo, je napravila podanikom „nezveste Italije“ šole, da se uče, da bodo šli iz Avstrije po končani vojni malo bolj izobraženi domov.

Vi, Avstrijaki, ali morete pojasniti, kakšna je politika avstrijske vlade?

Slovinci, imajo vsak dan manj pravic. Na železnicah v slovenskih krajih ne more nihče službe dobiti, kdor ne zna blažene nemščine. V Trstu, ki je slovenski, ni slovenske šole, katero bi hotela vlada napraviti in Slovence radi nje obdavčiti, pač pa je cel kup laških šol, v katere morajo pohajati slovenski otroci, ako hočejo, da znajo zapisat črko. Za vso izobrazbo, katero morejo slovenski otroci dobiti v slovenskem jeziku, morajo sami plačevati direktno.

„Glas Naroda“ (New York).

БОЖЈА ПРАВДА.

Mili Bože na svemu ti hvala,
Što doživjeh i ovoga dana,
Poslje jada, nevolja i zala,
Oslobadjaš roba okovana.
Teško bilo u nevolji Bože,
Al sad opet oteto se vraća,
Sad se opet zapjevati može:
«E, Bog svake subote ne plaća».

Prva plaća bugarskoj nevjeri,
Teška plaća koja kosti lomi;
Druga plaća staroj turskoj zvjeri,
Teška plaća, smrtno zvono zvonilo;
Treća pak za bahate Mađare,
Vrela gvozdja za njih se već žare;
A četvrta Francu licumjeri,
Carstvo će mu da se rasčeteri,
Noga Pravde gazit glavu zmije,
Da ne truje i da krv ne pije.

Idu vojske Rusa i Rumunja,
Gord-Engleza i divnih Francuza,
Idu vojske nebrotinih milijuna,
Da se svete zarad naših suza.
Iz Odese i starog Soluna,
Ispred svijet vileni junaci:
Svaki od njih kao živa munja,
Spreman da se na zlotvora bacu.
Srbijanci naši, Crnogorci,
I Bosanci i kršni Primorci,
Vojvodjani, Slovenci, Hrvati,
Svaki željan u prvi red stati.
Lete, klikću sokolovi sivi:
„Tu smo opet, tu smo, snažni, živi;
Tu smo, tu smo, nosimo slobodu
Cjelom dragom ispaćenom rodu.
Prolit ćemo krv oslobodjenja,
Nosimo vam barjak sjedinjenja“.
Ispred njih su u oblaku vile,
Crne vrane u mrak su se skrile.

Gas i slava po svjetu se širi;
Nije cut već «izjavaških» svraka;
Stali bježat gončine-pastiri
Ludog krda, sljepih austrijaka.
Osta krdo: bleji, riče, muče,
Pak ušuti kad ču grom da puče.
Uplašeno, da je prava bjeda,
Nerazumno, tupo u svijet gleda.

Mili Bože na svemu ti hvala,
Što doživjeh i ovoga dana,
Poslje jada, nevolje i zala,
Oslobadjaš roba okovana.
Al te molim, Bože svemoguću,
Daj učini i to novo čudo:
Skinu s oči mrak osljepljujući
U kom žive ovo krdo ludo.

„Hrvatski Svijet“ (New-York)

Mile.

Недјељни преглед.

Prošla nedjelja nije donijela nikakve promjene na ratištu. Osim manjih sukoba, običnih za vrijeme zatišja, službeni izvještaji ne javljaju ničega. Na rumunjskom frontu izgleda da je napredovanje neprijatelja zastavljeno, jer nije bilo nijednog većeg boja. No zato nam je ova nedjelja donijela još jedan mirovni predlog, ovaj put od strane neutralaca.

Predsjednik Sjedinjenih Sjevero-američkih Država, Wilson, poslao je notu svima zaraćenim i neutralnim državama, u kojoj poziva sve zaraćene države, da pristupe mirnim pregovorima. Iz njegovih riječi razabire se, da nota nije u svezi sa njemačkim predlogom o miru, već da je nikla sasvim samostalno. Glavna joj je misao, da od dugog trajanja rata stradava čitavo čovječanstvo, i oni koji ratuju i oni koji su neutralni. Do sada da nije ni jedna stranka iznijela konkretnih uslova za mir i da se zaraćene stranke trebaju u tom smislu izjaviti, da se prema tome može predvidjeti, koliko će se još otegnuti ratovanje. Mir treba da se sklopi na osnovi poštivanja ljudskih i narodnih prava i da se prema tome mora udovoljiti nastojanjima malih naroda. Na koncu kaže da nije imao nakane da bude posrednikom ili da utiče na ma čije zahtjeve, već ga je vodila dužnost predsjednika države, čiji su interesi zavlačenjem rata ugroženi, pa da sazna kako će dugo trajati rat.

Novinstvo englesko, francusko, rusko i talijansko izjavljuje se gotovo jednako, a od prilike ovako: U koliko i možemo razumjeti korak predsjednika Wilsona, ipak ne možemo da se upustimo u pregovore u današnjoj situaciji. Njemačka koja se spremala tri decenija za rat, te ga izazvala u momentu, kad se nadala uspjehu, okupirala je Belgiju, Srbiju, zapadnu Rusiju i dio Rumunjske. Nas je rat

zatekao gotovo nespremne, te smo se tek u toku ratovanja spremili i spremamo se, da zadamo Njemačkoj posljednji udar. Nagnani u rat preduzeli smo, da u prvom redu sačuvamo sebe, u drugom redu da slomimo vječnu ugrozu mirnom razvitku Evrope, a to je njemački militarizam, a u trećem redu da oslobodimo male narode.

Ako danas sklopimo sa Njemačkom mir, nismo od svega toga postigli ništa, jer bi se Njemačka poslije rata spremala za novi udar, koji bi pokušala za koju godinu, čim bi imala opet dovoljnu količinu ljudi, a to možemo tim prije očekivati, jer Nijemci smatraju međunarodne zakone za „komadić papira“. Prema tome ne bi se mogli osigurati za budućnost. Njemački militarizam cvao bi poslije rata još bujnije, jer Njemačku prema današnjoj situaciji ne bi mogli prisiliti, da odustane od daljnog naoružavanja, a da se na to i kod mirovnih pregovora obaveže, ne možemo joj povjerovati i njene obaveze nijesu nam nikakva garancija. Što se tiče malih naroda, koji su zbog njemačke agresivnosti stradali, oni bi bili nemoćni da štogod porade.

To je u glavnome rezoniranje savezničke štampe, koja je tumač oficialnog i narodnog mišljenja i osjećanja. Iz toga se može razabrati, da će nota Wilsonova biti obzirom na mir jednako nesretna kao i njemački predlog. Savezničke će države u jednako učtivom tonu odgovoriti Wilsonu, vjerovatno će i u glavnim potezima naznačiti uslove mira, koji će se kretati uglavnom oko već spomenutih pitanja, a i oko toga, da se Njemačka prizna začetnikom svjetskog rata.

Što se tiče ugroza interesa neutralnih država, a naročito Sjevero-američkih, to nikako ne može biti razlogom, da se Saveznici upuste u pregovore sa Njemačkom, jer su gubici i žrtve Saveznika u svakom pogledu nesrazmjerno veći od gubitaka neutralaca.

За „наше рањенике.“

Шаље Гојко Д. из Воронежа 5 руб.,
Андрија У. из Аткарска 50 коп.

**СВЕГА, са данашњим прилозима,
примили смо за «наше рањенике»
1855 рубаља и 1 копјејка.**

Госпођа Ласта Ролер (Хрватица) из Новочеркаска, заузимала се од првог дана за наш лист, помагала га новчано и ширила међу наше људе. Особито се бринула за наше заробљенике Југословене, где год јој је то било могуће. Када стигосе наши рањени јунаци у Новочеркаск, била им је одмах на руци. Сама их је даривала и скупљала прилоге међу грађанством. Сакупљену своту раздјелила је међу рањенике, који су се лијечили у Новочеркаску. Приложише

П. Н. Соколова 25 р., Е. А. Фесенкова 5 р., Н. А. Фесенкова 5 р., П. Д. Бабков 5 р., М. М. Золотоношкина 3 р., Ю. А. Гејн 3 р., Н. Н. Маткевич 1 р., О. Петр Ефимјевић 1 р., К. Ј. Желџњик 1 р., А. А. Алфеев 1 р., О. В. Симашко 50 коп., Д. М. Фалчанкова 3 р., С. В. Карпова 2 р., А. Л. Съявский 5 р., Воспитаница Епархијалног женског училишта 20 р., К. Н. Копрџова 1 р., Марта Таши 1 р., М. К. Гальман 1 р., И. И. Салематин 1 р. 50 к., В. Ст. Бондарев 3 р., Н. 1 р., Н. 1 р., Хорунсий Попов 1 р., Ес. Себриков 50 к., Мищенко 1 р., Хор. Наслџишев 65 к., Ес. Айбазов 1 р., Паромонов 1 рубаља.

Од свега срца захваљујемо госпођи Ролер за њезино племенито заузимање, а прилагачима на дару!

За „српску избеглу дјецу“:

Светозар Ј. из Карга шаље 20 руб. и 40 коп., које приложише Срби: Сакупљач 1 р., Лазар М. 1 р., Петар В. 1 р., Лазо П. 1 р., Данило Ј. 1 р., Петар Ј. 50 коп., Данило В. 50 коп., Радован В. 50 коп., Љубомир Ј. 50 к., Реља К. 50 к., Каритон Ф. 50 к., Стево К. 50 к., Тима М. 50 к., Сава Д. 50 коп., Жива М. 60 к., Чех Едуард К. 30 к., Руси: Симеон Чернишов 2 р., И. Чернигов 2 р., Алекса Пашков 2 р., П. Каритон 1 р., Папор Скурихин 2 р., Анастасија Скурина 1 р.

Вијести из домовине.

Укинут општински одбор. („Tagespost“ 29. XI.) javlja iz Trsta da je istarska pokrajinska vlada rasturila opštinski odbor opštine Vepinac (hrvatska opština kod Opatije). Opštinske poslove će voditi komisija koju će sastaviti pokrajinska upravna komisija za Istru.

Progoni Jugoslavena. („Obzor“ 18. XI.) „Deutsche Wacht“ javlja: Radi smetanja javnog mira zatvoreno je i predano domobranskom sudištu sedam gimnazijalaca VI. gimn. razreda u Celju, u to su: Juraj Confidenti, Josip Flajs, Franjo Kostomaj, Ivan Rojnik, Henrik Samec, Josip Trobej i Bogoljub Žgajnar, jer su u nekoj gostioni pjevali sveslovenske pjesme.

Шћепан Грђић пред врховним судом. („Bosnische Post“ 19. XI.) Прекјуче је одржан пред врховним судом претрес поводом ништавне жалбе и призива бившег народног посланика Шћепана Грђића, који је у октобру ове године осуђен пред окружним судом ради увреде Величанства и увреде једног члана владарске куће на 14 месеци строгог затвора. Врховни суд одбацио је ништавну жалбу сасвим, али је уважио призив против одређења казне, свизивши му казну од 14 на 7 месеца. У ову казну има му се према одлуци врховног суда урачунати читаво време пробањено у истражном затвору, тако да издржи од прилике још 4 месеца у затвору.

Jugoslavanski beženci. „Arbeiter Ztg.“ od 7. VIII. piše: «Stevilo jugoslavanskih bežencev v političnih okrajih na Češkem iznaša 1008 Hrvatov in 1665 Slovencev.

V 10 okrajih Moravskega nahaja se 2342 istarskih Hrvatov in 434 Slovencev. Otroci obiskujejo hrvatske, češke ali nemške šole; slovenskih šol sploh ni. Otroci kateri obiskujejo češke šole govore že dovolj dobro po češki; nasprotno: otroci kateri obiskujejo nemške šole se zelo teško in počasi privajajo nemškemu jeziku.»

Zabрана молитвеника. („Die Drau“ 13. XI.) «Ban je zabranio raširivanje po Hrvatskoj i Slavoniji молитвеника «Катавасија», објављеног године 1912. у издању Луке Јоцића.»

Загребачки лист о професорима Србима у Петрограду («Agramer Tagblatt» 10. XI.) «Паришки «Temps» javlja da su na petrogradskom univerzitetu uređene dve srpske katedre, koje su поверене универзитетским професорима Станојевићу и Белићу. Проф. Станојевић држао је ових дана своје уводно предавање о заједници политичких и интелектуалних интереса Срба, Хрвата и Словенаца. Предавању је присуствовао поред свих професора петроградског универзитета и тамошњи списки посланик Станојевићев изводи примљени су са одобравањем.

„Na rastanku.“ «Agramer Tagblatt» (11. X.) donosi feljton Zofke Kveder, u kome opisuje odlazak vojnika na bojno polje, pa između ostaloga veli: «Predugo već traje ovaj rat i najbolji su već mrtvi. Najbolji od nas i najbolji od onih koje sad zovemo neprijateljima... Strašan i ogroman je ovaj sadašnji rat, gigantski po svom opsegu kao i po svom razviću snaga koje u njem sudjeluju, užasna je ova borba koja se eto već treću godinu bije na zemlji, u vazduhu i na vodi, a nepregledne su njene žrtve. Pa ipak čovječanstvo neće uprkos svega toga da u suštini strada, uprkos strašnih gubitaka narodi neće izginuti. Granice država mogu se izmijeniti, ali o opstanku naroda neće ni ovaj kolosalni rat da odluči. Nijedan rat ne može da uništi nijedan narod ako on sam u sebi ne nosi klicu propasti. I to je jedna utjeha.»

Српски динари. («Мир» 27. X) «По претпису министарства финансија, Народна Банка је паредила својим одељењима и агентурама да до 1. јануара 1917. г. мењају српске динаре рачунајући један динар за 50 стотинки наших пара. Српске новчанице немају вредности и могу се износити ван граница. Наредено је административним и другим властима да мотре на изношење српских сребрних новаца криомчарским путем. Криомчари ће бити суђени војним судовима. После 31. децембра о. г., ако се у кога буде нашао српски сребрни новац, биће стављен под суд као утајивач и криомчар.»

На Хрфу је умро српски ветеран-офицер, цуковник Иван Јанлић.

Разне вијести.

Бугари против Руса. У «Нестер Лојду» од 26. (13.) окт. т. г. штампана је дневна наредба бившег бугарског генералисима Жекова, коју је он упутио војводи приликом годишњице ступања Бугарске у европски рат. У тој дневној наредби, каже се о Русији и Русима ово:

«Поред наших заклетих непријатеља, како на солунскоме тако и на добручком фронту, боре се војске Русије, нашега такозваног ослободиоца. Сем тога, ми имамо још непобитних доказа, да се руске војске надмећу с Румунима у злочинствима према мирноме становништву. Нека ова срамна и страшна дела отворе очи онима, који још јуче, у својој заслепљености, нису могли веровати, да су Руси, као и сви други наши непомирљиви непријатељи, и да је њихова намера увек била, подјармљивање Бугарске. Утримо за свагда из наших срца, прецунутих одвратношћу, сваки траг захвалности према прошлости.»

Овоме не треба никаквога коментара.

Poslijednje turske rezerve. («Balkanska Pošta» 24. X.) «Po naredbi turske vlade, sve turske podanike od 18—42 godine, koji žive u Bosni i Hercegovini, poziva turski konzul u Sarajevu da se odazovu vojnoj dužnosti. Prevoz turskih podanika iz Bosne u Tursku već je počeo. Ima ih više od 80.000 duša.»

«Balkanska Pošta» 25. X.) «Turski konzul u Bugarskoj pozivaju turske podanike, oslobođene od vojske zbog bolesti, da se jave u konzulate. U isto vrijeme je objavljeno da se u buduću ne dopušta otkup od vojne službe za 40 lira godišnjeg poreza.»

Бугарима је доста рата. («Препорек» 27. X.) «Нама се чини да мир који не може бити диктован, може да буде извојеван уступцима, на које је готов победилац. Ако се то не постигне, предстоји нам други рат, који ће по сили некој вуви у велики пожар и Уједињене Америчке Државе, или остаје да се надамо да ће нови председник велике америчке републике бити тако беспристрасан да ће моћи што скорије учинити крај рату, јер да се рат продужи до коначне победе, треба да се води свима средствима.»

ОД УРЕДНИШТВА.

Нови одговорни уредник «Словенског Југа». Мило нам је јавити, да је угледни одески грађанин, Србин, г. Радо И. Радоњић, преузео на себе власништво и одговорно уредништво «Словенског Југа». Гоеп. Радоњић живи већ преко четрдесет година у Русији, отселити из Србије, али је остао челичан патриота и врло је радо и од срца преузео на себе ову одговорност, да омогући даљи излазак нашега листа, чија га идеја одушевљава. Уједињење и ослобођење свих Срба, Хрвата и Словенаца његов је давни сан, па је сретан, што је дошао у прилику, да то и дјелом докаже. Ми га срдачно поздрављамо и захваљујемо му на потпори!

Traže se: Don Niko Gršković traži svoga sinovca Ivana Grškovića.

Velimir Lukačev traži brata Mitu.
Milojko Murgulov traži brata Zivojka.
Franjo Pavličić traži brata Milu.
Stjepan Bukvić traži oca Ivana.
Mihailo Ikonov traži brata Peru.
Herman Ipavec traži brata Ivana.
Belokranjec prosi da mu se susedi javijo.
Gjuro Milojević traži brata Peru.
Nikola Sudar traži bratučeda Ivana Kovačića.
Mihailo Ikonović traži brata Peru.
Pavao Jurđan traži prijatelja Antona Gropuzzo.

Ispravak: U članku prošloga broja «U sej vrime godišća...» ima se ispuštiti riječ «naroda» u alineji: «Iz troimenoga i trojedinoga naroda stvorit će se — jedan.»

Издаваатељ и одговорни уредник:
Радо И. Радоњић.